

İTİRAZ EDEN (DAVACI) : Atilla Karip

VEKİLİ :

UETS Kodu:16809-08242-36816 (E-Tebligat)

KARŞI TARAF (DAVALI) : Türk Optisyen Gözlükçüler Birliği

VEKİLİ :

UETS Kodu: 16340-43583-41543 (E-Tebligat)

İSTEMİN KONUSU : Oda aidatlarının emsal oda rayiç aidat değerlerine ve hakkaniyete uygun olarak düşürülmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 21/10/2019 tarih ve bila sayılı işlem ile bu işleme dayanak gösterilen 24/05/2019 tarih ve 30783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin 51. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada, Danıştay Sekizinci Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin 11/11/2021 tarih ve E:2020/2604 sayılı karara, davacı itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

DAVACININ İDDİALARI : Davacı, dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'un Ek 1. maddesinin ve Geçici 4. maddesinin bazı kısımlarının Anayasa Mahkemesince iptaline karar verildiğini, anılan kararda Geçici 4. maddenin 3. fıkrasının 3. cümlesinde yer alan "...disipline ilişkin hükümleri..." ibaresi hakkında verilen iptal kararının yürürlüğü dokuz ay sonrasına ertelenirken davalı idareye yönetmelik ile düzenleme yapma yetkisi veren hükme ilişkin iptal kararının ise yürürlüğünün ertelenmediğini, bu nedenle Resmi Gazete'de yayımlanması ile karar yürürlüğe girdiğinden dayanağı Anayasa'ya aykırı bulunan dava konusu Yönetmeliğin de hukuka aykırı hale geldiğini, uygulanması halinde telafisi güç ve imkansız zararların doğacağını ileri sürmektedir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ AYYÜCE OKUMUŞ'UN DÜŞÜNCESİ: İtirazın kabulü ile Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin dava konusu kısımlarının yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

MADDİ OLAY :

Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği tarafından hazırlanan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği, 24/05/2019 tarih ve 30783 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Davacı tarafından, 18/10/2019 tarihinde davalı idareye yapılan başvuru ile oda oda giriş aidatlarının yüksek miktarda belirlendiği, yine belirlenen yıllık aidat tutarının da farklı meslek odaları tarafından belirlenenlerin çok üzerinde olduğu, bu nedenle emsal oda aidat değerlerine ve hakkaniyete uygun olarak aidatın düşürülmesi talep edilmiştir.

Davalı idare tarafından, 21/10/2019 tarih ve bila tarihli işlemi ile Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği’nin 51. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca işlem tesis edildiği bildirilmiştir.

Bunun üzerine, anılan işlem ile işleme dayanak gösterilen Yönetmelik maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle itirazın bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun’a 28/11/2017 tarih ve 7061 sayılı Kanun’un 80. maddesi ile eklenen Ek 1. maddesinde;

"Bu Kanuna tâbi meslek mensupları; mesleki faaliyetlerini geliştirip kolaylaştırmak, meslektaşlar arasında yardımlaşma ve iş birliğini temin etmek ve mesleki ahlâk ve disiplini tesis edip korumak üzere, kamu kurumu niteliğindeki optisyen-gözlükçüler odaları ve Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğini teşkil ederler.

Odalar ile Birliğin teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, organların görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, seçimi, seçilme yeterlilikleri, seçimlerin yapılış usulü, fesih, tasfiye ve iptale ilişkin hususlar, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatların tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlere ilişkin yönetmelik hazırlanır, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alındıktan sonra Resmî Gazete’de yayımlanır."
hükmüne;

Aynı Kanun’a 06/12/2017 tarih ve 7063 sayılı Kanun’un 7. maddesi ile eklenen Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasında ise;

"Birlik Merkez Yönetim Kurulu, seçimden itibaren bir ay içinde toplanarak odalar ile Birliğin yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, organlar için seçim, seçilme yeterliliği, seçimlerin yapılış usulü, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatın tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulü, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlerle ilgili yönetmelikleri hazırlar. Bu yönetmelikler Sağlık Bakanlığının uygun görüşüyle seçimden itibaren iki ay içinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulur. 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun mali ve idari hükümleri ile **disipline ilişkin hükümleri** kıyasen uygulanır..." hükmüne yer verilmiş iken Anayasa Mahkemesinin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

26/11/2018 tarih ve 30607 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 05/07/2018 tarih ve E:2018/15, K:2018/78 sayılı kararı ile anılan fıkranın "*Bu yönetmelikler Sağlık Bakanlığının uygun görüşüyle seçimden itibaren iki ay içinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulur.*" şeklindeki ikinci cümlesinin iptaline karar verilmiştir.

Danıştay Sekizinci Dairesince, Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin bazı maddelerinin iptali talebiyle açılan E:2020/2771 sayılı davada uygulanacak kural olması nedeniyle, 5193 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi ile Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "*...disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varılarak iptali için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmuş; Mahkeme tarafından 22/06/2021 tarih ve 31519 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29/04/2021 tarih ve E:2020/80, K:2021/34 sayılı kararı ile;

"...

A. Uygulanacak Kural ve Sınırlama Sorunu

...

6. Öte yandan Kanun'un geçici 4. maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi, 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun mali ve idari hükümleri ile disipline ilişkin hükümlerinin kıyasen uygulanacağını düzenlemektedir. Dolayısıyla söz konusu cümlelerin itiraz konusu "*...disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.*" ibaresinde yer alan "*...kıyasen uygulanır.*" ibaresi, disipline ilişkin hükümlerin yanı sıra bakılmakta olan dava konusu olmayan mali ve idari hükümler bakımından da geçerli ortak kural niteliğindedir. Bu itibarla itiraz konusu "*...disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.*" ibaresinin esasına ilişkin incelemenin "*...disipline ilişkin hükümleri...*" ibaresi ile sınırlı olarak yapılması gerekir.

...

C. Kanun'un Ek 1. Maddesinin İkinci Fıkrasının İncelenmesi

...

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kanun'un Ek 1. Maddesinin İkinci Fıkrasının "Odalar ile Birliğin teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, organların görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, seçimi, seçilme yeterlilikleri, seçimlerin yapılış usulü, fesih, tasfiye ve iptale ilişkin hususlar, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatların tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlere ilişkin yönetmelik hazırlanır,..." Bölümü

...

16. Anayasa'nın 135. maddesinin birinci fıkrasında; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında gizli oyla seçilen kamu tüzel kişileri olduğu, beşinci fıkrasında ise bu meslek kuruluşları üzerinde devletin idari ve mali denetimine ilişkin kuralların kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

17. Anayasa'nın anılan maddesinin birinci fıkrasına göre tüzel kişiliğin kanunla kurulabilmesi, bunu öngören kanuni düzenleme yapılmasını gerekli kılmaktadır. Nitekim 5193 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin birinci fıkrasında da bu Kanun'a tabi meslek mensuplarının Odalar ve Birlik olmak üzere kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarını teşkil edeceği hükme bağlanmıştır. Ancak bir kamu tüzel kişinin kanunla kurulması ile kastedilenin bu tüzel kişinin adının belirtilerek kurulacağının öngörülmesinden ibaret olmadığı açıktır. Başka bir ifadeyle bu tüzel kişinin örgütlenmesi kapsamında organlarına, organlarının ne şekilde oluşturulacağına, bu organlar vasıtasıyla yerine getirilecek olan görevlerinin dolayısıyla hak ve fiil ehliyetinin sınırlarına ilişkin hususlarda da genel çerçevenin kanunla belirlenmesi gerekmektedir.

18. Kanun incelendiğinde konuya ilişkin yasal çerçeve ve temel kurallar belirlenmeksizin itiraz konusu kuralda belirtilen hususlarda düzenleme yapma yetkisinin yönetmeliğe bırakıldığı görülmektedir. Kanun'un geçici 4. maddesinde itiraz konusu kuralda belirtilen bazı hususlara ilişkin kanuni düzenlemelere yer verilmiş ise de bunların Odalar ile Birliğin ilk kuruluş anında geçerli esasları belirleyen geçici nitelikte hükümler olduğu anlaşılmaktadır (bkz. §§ 11-12).

19. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 7. ve 135. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

...

Ç. Kanun'un Geçici 4. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Üçüncü Cümlesinde Yer Alan "...disipline ilişkin hükümleri..." İbaresinin İncelenmesi

...

26. İtiraz konusu kural eczacılık meslek mensuplarının tabi olduğu 6643 sayılı Kanun'un disipline ilişkin hükümlerinin optisyenlik meslek mensuplarına kıyasen uygulanmasını öngörmektedir. Kuralın disiplin suçu teşkil eden fiiller, bu fiillere uygulanacak yaptırımlar ve bu yaptırımların uygulanması da dâhil olmak üzere pek çok hususu kapsadığı görülmektedir. Optisyenlik ile eczacılık mesleklerinin farklı meslekler olduğu ve mensuplarının farklı meslek kuruluşlarına tabi olduğu dikkate alındığında disipline ilişkin hususlarda kıyasen uygulamayı öngören kuralın belirsizliğe yol açtığı anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığı ve uygulanacak disiplin prosedürünün öngörülebilir şekilde düzenlenmediği görülmüştür.

27. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

...

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

28. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı karamamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

29. 5193 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Odalar ile Birliğin teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, organların görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, seçimi, seçilme yeterlilikleri, seçimlerin yapılış usulü, fesih, tasfiye ve iptale ilişkin hususlar, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatların tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlere ilişkin yönetmelik hazırlanır,..." bölümünün iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan fıkranın kalan kısmı ile geçici 4. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptalleri gerekir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

30. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "Kanun, Cumhurbaşkanlığı karamamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez." denilmekte; 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak, Mahkemenin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

31. 5193 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "...disipline ilişkin hükümleri..." ibaresinin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. HÜKÜM

22/6/2004 tarihli ve 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'a;

A. 28/11/2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanun'un 80. maddesiyle eklenen ek 1. maddenin;

1. Birinci fıkrasının itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. İkinci fıkrasının;

a. "Odalar ile Birliğin teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, organların görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, seçimi,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

seçilme yeterlilikleri, seçimlerin yapılış usulü, fesih, tasfiye ve iptale ilişkin hususlar, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatların tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlere ilişkin yönetmelik hazırlanır,..." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. Kalan kısmının 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. 6/12/2017 tarihli ve 7063 sayılı Kanun'un 7. maddesiyle eklenen geçici 4. maddenin üçüncü fıkrasının;

1. Birinci cümlesinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. Üçüncü cümlesinde yer alan "...disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır." ibaresinin esasına ilişkin incelemenin "...disipline ilişkin hükümleri..." ibaresi ile sınırlı olarak yapılmasına OYBİRLİĞİYLE,

3. Üçüncü cümlesinde yer alan "...disipline ilişkin hükümleri..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Basri BAĞCI'nın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,..." karar verilmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun'un 43. maddesinin 4. fıkrasında; iptal veya itiraz başvurusunun, kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali, düzenlemenin bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanamaması sonucunu doğuruyorsa, keyfiyeti gerekçede belirtmek şartıyla Anayasa Mahkemesinin, uygulama kabiliyeti kalmayan düzenlemenin bahis konusu öteki hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebileceği belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Mahkeme kararları" başlıklı 66. maddesinin 1. fıkrasında; Mahkeme kararlarının kesin olduğu ve Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı, 3. fıkrasında ise; Mahkemece iptaline karar verilen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümlerinin, **iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte** yürürlükten kalkacağı, Mahkemenin **gerekli gördüğü hâllerde**, Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay Sekizinci Dairesince verilen itiraza konu kararda; 'Anayasa Mahkemesince somut norm denetimi sonucunda iptal kararının Resmi Gazete'de yayımlanma tarihi olan 22/06/2021 tarihinden başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verildiği, bu nedenle dava konusu Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin dayanağı olan 5193 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin 2. fıkrası, Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının birinci cümlesi ile fıkra da yer alan *"disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır."* kısmının iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihe kadar yürürlükte olduğu ve hukuk alanında sonuç doğurduğu değerlendirilerek davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verildiği görülmektedir.

Bu nedenle, uyuşmazlığın çözümü için Anayasa Mahkemesinin yukarıda özetine yer verilen 29/04/2021 tarih ve E:2020/80, K:2021/34 sayılı kararının irdelenmesi gerekmektedir.

5193 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin 1. fıkrasında; bu Kanun'a tâbi meslek mensuplarının kamu kurumu niteliğindeki optisyen-gözlükçüler odaları ve Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğini teşkil ettikleri belirtilmiş, 2. fıkrasında ise; odalar ile Birlik'in teşkili, bunların yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, organların görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, seçimi, seçilme yeterlilikleri, seçimlerin yapılış usulü, fesih, tasfiye ve iptale ilişkin hususlar, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatların tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulleri, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlere ilişkin **yönetmelik** hazırlanacağı kurala bağlanmış; Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının birinci cümlesinde de aynı hükme yer verilerek Birlik Merkez Yönetim Kurulunun, seçimden itibaren bir ay içinde toplanarak **yönetmeliği** hazırlayacağı hükme bağlanmış; aynı fıkranın üçüncü cümlesinde ise disipline ilişkin hükümler hakkında 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun kıyasen uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Anayasa Mahkemesinin anılan kararında ise; 5193 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin 1. fıkrasında Anayasa'ya aykırılık bulunmadığına, aynı maddenin 2. fıkrasında; bir kamu tüzel kişinin kanunla kurulmasının yalnızca adının belirtilmesinden ibaret olmadığı, örgütlenmesi kapsamında organlarına, organlarının ne şekilde oluşturulacağına, bu organlar vasıtasıyla yerine getirilecek görevlerin, hak ve fiil ehliyetinin sınırlarına ilişkin hususlarda da genel çerçevenin kanunla belirlenmesi gerekirken konuya ilişkin yasal çerçeve ve temel kurallar belirlenmeksizin düzenleme yapma yetkisinin yönetmeliğe bırakılmasının Anayasa'nın 7. ve 135. maddelerine aykırı bulunduğu ve iptaline karar verilmiş; bu kısmın iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan fıkranın kalan kısmının ve söz konusu 2. fıkra ile aynı hususta hüküm içeren Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının birinci cümlesinin de 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin 4. fıkrası gereğince iptallerine karar verilmiş ve bu kısımlar hakkındaki iptal kararının yürürlüğe gireceği gün ile ilgili özel bir tarih kararlaştırılmamış ya da bir diğer deyişle bu kısımlar hakkındaki iptal

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

hükümünün yürürlüğe gireceği gün ertelenmemiştir.

Bu durumda, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, Anayasa Mahkemesi kararının, 5193 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin 2. fıkrası ile Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının birinci cümlesinin iptaline ilişkin kısmının, kararın, Resmi Gazete'de yayımlandığı 22/06/2021 tarihinde hüküm ve sonuç doğurduğu ve iptal edilen anılan hükümlerin bu tarihte yürürlükten kalktığı anlaşıldığından, 1. maddesinde *"5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesine göre kurulan optisyen-gözlükçüler odaları ile Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğinin yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, görevleri, toplantıları, karar alışları, gelirleri, giderleri, organları için seçim, seçilme yeterliliği, seçimlerin yapılışı, meslekî sicil, hizmet bedellerinin ve aidatın tespiti, disiplin cezaları ve infaz edilişleri ile odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemler hakkındaki usûl ve esasları düzenlemek"* amacıyla yayımlandığı belirtilen dava konusu Yönetmeliğin hukuki dayanağının ortadan kalktığı kabulü zorunludur.

Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararında yürürlüğün dokuz ay sonrasına ertelenmesine ilişkin kısma gelindiğinde ise;

Mahkemece, 5193 sayılı Kanun'un Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan *"...disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır."* ibaresi *"...disipline ilişkin hükümleri..."* ibaresi ile sınırlı olarak incelenmiş ve anılan ibarenin, optisyenlik ve eczacılık mesleklerinin farklılığı, hangi somut eyleme veya olguya hangi yaptırımın veya sonucun bağlandığı ve uygulanacak disiplin prosedürünün öngörülebilir şekilde düzenlenmemesi nedeniyle belirsizlik olduğu ve bu durumun Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle anılan ibarenin iptaline karar verilmiş ve ibarenin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, bu kısma ilişkin iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

Bir diğer anlatımla, Anayasa Mahkemesince, söz konusu iptal kararında, itiraz yoluyla incelediği ve iptaline karar verdiği **tüm hükümler yönünden değil** yalnızca 5193 sayılı Kanun'un Geçici 4. maddesinin 3. fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan *"...disipline ilişkin hükümleri..."* ibaresinin iptaline ilişkin hüküm yönünden yürürlük dokuz ay sonrasına ertelenmiştir.

Nitekim kararın, yukarıda belirtilen 'İptal kararının yürürlüğe gireceği gün sorunu' başlıklı V. bölümünün 31. paragrafında; bu husus açıkça vurgulanmış, yalnızca *"...disipline ilişkin hükümleri..."* ibaresi yönünden yürürlüğün ertelenmesine gerek görüldüğü belirtilmiştir.

Bu durumda, Anayasa Mahkemesince yönetmelik ile düzenleme yapılması noktasında Anayasa'ya aykırı bulunan 5193 sayılı Kanun'a dayanılarak yayımlanan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin dava konusu kısımlarında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca, dava konusu maddeler disipline ilişkin kurallar içermediğinden Anayasa

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

Mahkemesince verilen iptal kararının yürürlüğü ertelenen kısmının bu davada bir etkisi de bulunmamaktadır.

Diğer yandan, dava konusu maddelerin aidat, Birlik organlarının ya da odalarının örgütlenmesi gibi hususlarda düzenleme içerdiği görüldüğünden, uygulanmaları halinde telafisi güç veya imkansız zararların da doğabileceği sonucuna varılmıştır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının **İTİRAZININ KABULÜNE,**
2. Danıştay Sekizinci Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin 11/11/2021 tarih ve E:2020/2604 sayılı kararın kaldırılmasına,
3. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen şartların birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından 21/10/2019 tarih ve bila sayılı işlem ile 24/05/2019 tarih ve 30783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin 51. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA,**
4. 02/03/2022 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2022/65

KARŞI OY

X- Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen koşulların bakılan uyuşmazlıkta gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin Danıştay Sekizinci Dairesi kararına yapılan itirazın reddi gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye